

Indeks percepcije korupcije Transparency International-a za 2004. godinu



**TRANSPARENCY
INTERNATIONAL**

koalicija protiv korupcije

<http://www.transparency.org>

Transparency International Secretariat
Otto-Suhr-Allee 97-99,
10585 Berlin,
Germany
Tel: +49-30-3438 200
Fax: +49-30-3470 3912
ti@transparency.org

O Transparency International-u:

Transparency International, osnovan 1993. godine, vodeća je međunarodna nevladina organizacija koja se bavi isključivo suzbijanjem korupcije. Sekretariat Transparency International-a nalazi se u Berlinu, Njemačkoj, a trenutno broji 90 ogranaka u državama širom svijeta. Za više informacija o TI-u, nacionalnim ograncima i djelatnostima, molimo Vas da posjetite:

www.transparency.org

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE



koalicija protiv korupcije

Kontakt osoba za medije:

Jeff Lovitt/Diana Rodriguez (London)

Tel: +44 207 610 1400

Mob: + 49 162 419 6454

Sarah Tyler/Jana Kotalik (Berlin)

Tel: +49-30-3438 2019/61

Fax: +49-30-3470 3912

press@transparency.org

Dodatne tehničke informacije:

Prof. Dr Johann Graf Lambsdorff

Sveučilište Passau, Njemačka

Tel: +49 851 509 2551

<http://www.transparency.org>

Otto-Suhr-Allee 97-99
10585 Berlin, Njemačka
Tel: +49-30-3438 2061/19
Fax: +49-30-3470 3912

Korupcija je izmakla kontroli u 60 zemalja, a javni sektor je zaražen praksom podmićivanja, tvrdi TI

Indeks percepcije korupcije kojeg mjeri Transparency International u 2004. godini obuhvatio je i poredao rekordnih 146 zemalja svijeta; većina država proizvođača nafte sklone su korupciji

London, 20. listopada 2004. --- "Korupcija u javnim projektima velikih razmjera predstavlja zastrašujuću prepreku održivom razvoju i rezultira velikim gubicima javnih sredstava koja su potrebna za obrazovanje, zdravstvenu zaštitu i smanjenje siromaštva, kako u razvijenim zemljama tako i u zemljama u razvoju," rekao je danas Peter Eigen, predsjednik Transparency International-a (TI), povodom objavljivanja TI-ovog Indeksa percepcije korupcije za 2004. godinu.

"Ukoliko se nadamo da ćemo do 2015. godine postići milenijski razvojni cilj dvostrukog smanjenja broj ljudi koji žive u uvjetima krajnjeg siromaštva, vlade se moraju ozbiljno posvetiti rješavanju problema korupcije u ugovaranju javnih poslova," rekao je Eigen. TI procjenjuje da se zbog korupcije u javnim nabavkama godišnje izgubi najmanje 400 milijardi američkih dolara širom svijeta.

Prema najnovijem Indeksu kojeg je danas objavio Transparency International – vodeća nevladina organizacija koja se bavi borbom protiv korupcije na globalnom planu – 106 od ukupno 146 zemalja dobilo je ocjenu nižu od 5 na ljestvici od 1 do 10. Šezdeset zemalja ima ocjenu nižu od 3, što ukazuje na to da je u tim zemljama korupcija izmakla kontroli. Korupcija se najkritičnijom percipira u Bangladešu, Haitiju, Nigeriji, Čadu, Burmi, Azerbejdžanu i Paragvaju, tj. u državama čija je ocjena na Indeksu percepcije korupcije niža od 2.

"Korupcija lišava zemlje njihovog potencijala," rekao je Eigen. "Kako pokazuje Indeks percepcije korupcije za 2004. godinu, zemlje bogate naftom poput Angole, Azerbejdžana, Čada, Ekvadora, Indonezije, Irana, Iraka, Kazakstana, Libije, Nigerije, Rusije, Sudana, Venezuele i Jemena imaju izrazito niske ocjene. U ovim zemljama prihodi od ugovaranja javnih poslova u naftnom sektoru završavaju u džepovima dužnosnika zapadnih naftnih kompanija, posrednika i lokalnih dužnosnika."

TI potiče vlade zapadnih zemalja da primoraju domaće naftne kompanije da javno objavljuju sredstva koja uplaćuju vladama domaćinima i državnim naftnim kompanijama u obliku honorara i drugih isplata. "Dostupnost ovih vitalnih informacija umanjiti će mogućnosti za prikrivanje mita koji je uplaćen u cilju osiguravanja pobjede na javnim natječajima vezanim uz poslove s naftom, što je praksa koja je upropastila naftnu industriju u tranzicijskim i poslijeratnim ekonomijama," rekao je Eigen.

"Budućnost Iraka zavisi od transparentnosti u naftnom sektoru," dodao je Eigen. "Potreba za hitnim financiranjem poslijeratne izgradnje Iraka dodatno povećava važnost strogih zahtjeva za

transparentnošću u svim javnim nabavkama,” nastavio je Eigen. “Bez striktnih antikorupcijskih mjera, rekonstrukcija Iraka bit će upropaštena radi rasipničkog usmjeravanja resursa u ruke korumpiranih elita.”

Prema riječima Rose Inés Ospina Robledo, zamjenice predsjednika Transparency International-a, “međunarodni donatori i vlade širom svijeta moraju uložiti veći napor da osiguraju transparentnost javnih nabavki ugrađivanjem antikorupcijskih klauzula u sve značajne projekte.” Ona je danas u svom govoru u glavnom gradu Kolumbije, Bogoti, naglasila: “Potrebne su rigorozne sankcije protiv poduzeća uhvaćenih u aktivnostima podmićivanja, a te sankcije između ostalog moraju podrazumijevati poništavanje ugovora i uskraćivanje prava na sudjelovanje u budućim javnim natječajima.”

Javni natječaji trebaju sadržavati objektivne kriterije za dodjelu, a cjelokupan proces treba biti javan i transparentan, naglašava TI. Posebni oblici javnog nadmetanja kao što su ograničeno nadmetanje i neposredna pogodba trebaju biti svedeni na minimum, a ako do njih i dođe, potrebno ih je adekvatno objasniti i dokumentirati s obzirom da su osobito podložni manipulacijama i korupciji. Ugovaranja javnih poslova moraju biti praćena od strane nezavisnih nadzornih agencija i civilnog društva.

“Kompanije iz zemalja članica Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) moraju ispunjavati svoje obaveze koje proizlaze iz OECD-ove Antikorupcijske konvencije i prestati plaćati mito, kako u svojoj zemlji, tako i u inozemstvu,” rekla je Rosa Inés Ospina Robledo. “Kada se usvoje antikorupcijske zakonske regulative, unaprijede uprave u korporacijama i uvedu antikorupcijski kodeksi, direktori firmi više neće imati izgovor za plaćanje mita.”

Indeks percepcije korupcije je anketa nad anketama s obzirom da odražava percepciju domaćih i stranih poslovnih ljudi i analitičara. Ove godine za izradu Indeksa percepcije korupcije iskorišteno je 18 istraživanja, a njih je za potrebe Transparency International-a provelo 12 nezavisnih ustanova u razdoblju između 2002. i 2004. godine.

Zemlje čija je ocjena iznad 9, što znači da u njima postoji veoma nizak stupanj percipirane korupcije, uglavnom su bogate zemlje poput Finske, Novog Zelanda, Danske, Islanda, Singapura, Švedske i Švicarske. “Ali upravo je najsiromašnijim zemljama, od kojih se većina nalazi u donjem dijelu ljestvice, najpotrebnija podrška u borbi protiv korupcije,” rekao je Eigen.

Na temelju podataka koji su korišteni za Indeks percepcije korupcije u 2003. i 2004. godini, od prošle godine povećani stupanj percipirane korupcije vidljiv je u Bahreinu, Belizeu, Cipru, Dominikanskoj Republici, Jamajci, Kuvajtu, Luksemburgu, Mauricijusu, Omanu, Poljskoj, Saudijskoj Arabiji, Senegalu te Trinidadu i Tobagu.

Isti podaci ukazuju i na to da se stupanj percipirane korupcije smanjio u Austriji, Bocvani, Češkoj, El Salvadoru, Francuskoj, Gambiji, Njemačkoj, Jordanu, Švicarskoj, Tanzaniji, Tajlandu, Ugandi, Ujedinjenim Arapskim Emiratom i Urugaju.

Indeks percepcije korupcije uključuje samo one zemlje koje se pojavljuju u najmanje tri istraživanja. Mnoge zemlje, uključujući i neke koje bi mogle biti među najkorumpiranijima, ne pojavljuju se u ovogodišnjem Indeksu zbog nedovoljnog broja podataka o njima u provedenim istraživanjima.

Za koordinaciju statističke obrade podataka prilikom izrade Indeksa percepcije korupcije bio je zadužen profesor Johann Graf Lambsdorff sa Sveučilišta Passau u Njemačkoj, a u tome mu je savjetima pomagala grupa međunarodnih stručnjaka.

Detaljne informacije o TI-ovom Indeksu percepcije korupcije za 2004. godinu nalaze se na internet stranici: www.transparency.org/surveys/#cpi

Kontakt osobe za IPK 2004

Berlin: Sarah Tyler / Jana Kotalik
Tel: +49 30 3438 2061/19
Email: press@transparency.org

Velika Britanija: Jeff Lovitt

Tel: +44-207 610 1400

Mobitel: +49 162 419 6454

Dodatne tehničke informacije o IPK-u

Prof. dr Johann Graf Lambsdorff

(TI-ov savjetnik i direktor statistike za CPI)

Sveučilište Passau, Njemačka

Tel: +49-851-509 2551